

KRÖNIKA

Vilsevästern

"Denna idiotism ekar från Harvard till Sveriges Radios uppenbart mögeldrabbade redaktionskorridorer"

Bland de många katastrofer som följde i september-attackens spår är den intellektuella vänsterns totala intellektuella kollaps inte den obetydligaste.

Jag talar då inte om sådana uppburna universitetsprofessorer från Mellanöstern som Edward Said och den tämligen överskattade poeten Adonis, personer som inte har haft ett enda ord av indignation eller beklagande över de begångna illgärningarna. De klagar i stället över dålig behandling i säkerhetskontroller. Om pingstvänner hade sprängt Centre Pompidou i luften hade vi säkert fått höra något slags fördömanden från Sveriges ärkebiskop och kanske ett varnande ord från Höglärda Teologiska Fakulteten i Lund. Så inte från arabvärldens intellektuella. De nöjer sig med att känna sig förföljda och överlåter åt europeiska experter att förklara finesserna.

ÄN MÄRKLIGARE ÄR den så kallade intellektuella vänsterns totala förvirring och omdömeslöshet både i USA och Europa. Susan Sontag är en av dessa författare som väl över huvud taget knappast kan tas på allvar efter den omdömeslöshet hon uppvisade i New Yorker en vecka efter angreppet:

"Where is... knowledge that this was not a 'cowardly' attack on 'civilization' or 'liberty' or 'humanity' or 'the free world' but an attack on the world's self-proclaimed superpower, undertaken as a consequence of specific American alliances and actions?"

Man får gå till Anna Seghers triumfrapporter i Linkskurve från Moskva-processerna 1936 för att hitta något liknande. Detta är ungefär vad vänstern kan prestera, som en fransk bedömare, Jacques Juillard, nys påpekat i en utmärkt artikel översatt i DN den 23 november.

Meningen är att det groteska massmordet på några tusen totalt ovetande och vapenlösa civilister ska förstås som ett rättvist straff för USA:s utrikespolitik och västvärldens allmänna teknologiska och ekonomiska överlägsenhet.

Denna idiotism ekar från Harvard till Sveriges Radios uppenbart mögeldrabbade redaktionskorridorer. En av de få amerikanska vänstermän som har lyckats visa en verklig förmåga till analys, Christopher Hitchens i Atlantic Monthlys decembernummer, ställer den enda verkligt relevanta frågan: Vad har dessa egendomliga självplågatorer, hysterier och triumfatoriska utbrott med marxism att göra?

DET FINNS I CHARLES DARWIN'S bevarade bibliotek ett exemplar av Karl Marx *Das Kapital* med en vördnadsfull dedikation från författaren. Det är alldeles klart att Marx kände en frändskap med Darwin. Han såg sin bok som ett annat slags utvecklingslära, en som handlade om civilisationernas väg genom olika produktionsordningar, av vilka industrikapitalismen utgjorde den reellt existerande höjdpunkten, men inte historiens slutpunkt. Marx teorier är som bekant döda. Till deras sammanbrott bidrog det faktum att de tog hänsyn till alltför få dimensioner i de socioekonomiska förloppen. Arbetet är en variabel i Marx värld men inte inventioner. Därmed missade han det mesta av den framtida utvecklingen.

Däremot, och detta behöver underligt nog påpekas, hade Marx naturligtvis aldrig tvivlat på att det finns överlägsna och underlägsna civilisationer. Idén att ett teokratiskt, antiintellektuellt prästvalde av förfeodal typ på något sätt eller av något skäl vore värt att försvara mot en framträngande industrikapitalism skulle aldrig ha fallit Karl Marx in, lika lite som han skulle ha gått i demonstration-stug mot "globalisering" det vill säga utvidgad frihandel. Nu demonstrerar den "pacifistiska" vänstern för i stort sett samma ideal som nynazisterna i Frankfurt och Paris.

Med andra ord, dagens vilsevästern har inte ett dugg med marxism eller socialism att göra. Den är en pervers puritanism utlös av den intellektuella kortslutning som det innebär att inte förstå att världshistorien har gått in i en ny fas. Eller som Karl Marx alldeles utmärkt uttrycker det i *Louis Bonapartes Adertonde Brumaire*, här citerad efter Christopher

Hitchens: "När människor lär sig ett nytt språk, översätter de vanemässigt tillbaka till ett redan känt språk."

LARS GUSTAFSSON

Franska finter säkrade vinerna

Hur fransmän försökte rädda sina fina viner ur tyskarnas klor under andra världskriget är en spännande historia med drag av "Allå, allå emliga armén".

Den 5 maj 1945 nådde franska arméns femte taktiska grupp fram till Berchtesgaden. Enligt de order som general Leclerc hade fått av sin amerikanske överordnade skulle hela styrkan inrikta sig på att befria Salzburg. Men en tredjedel av den "försvann" på vägen för att överraskande dyka upp som första allierade trupp vid Hitlers alpresidens. Fransmännen hade sina goda skäl till detta.

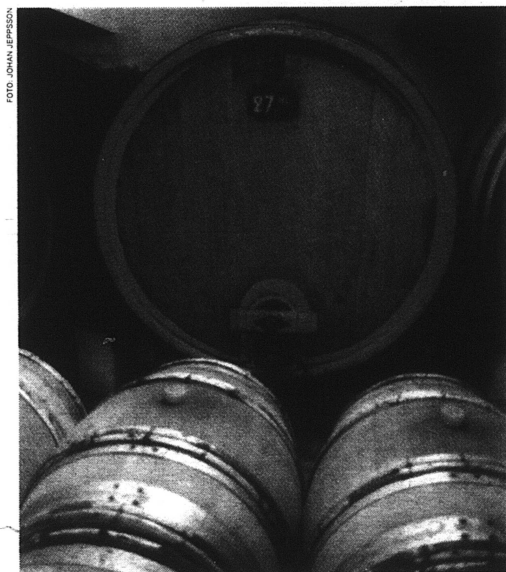
Ovanför villan, på över 2 600 meters höjd, hade Hitler låtit inrätta sitt örnäste dit han då och då drog sig tillbaka för överläggning. Längst inne i fästningen, på väg in i själva berget, fanns en massiv järndörr. Den gick bara att öppna med sprängämnen. När röken lagt sig efter den enorma knallen hade dörren öppnats just så mycket att den unge sergeanten Bernard de Nonancourt kunde kika in på andra sidan. Han måste dra efter andan. Framför honom, i välordnade lådor och ställ som sträckte sig så långt ögat kunde nå, låg över en halv miljon flaskor fyllda med Frankrikes allra yppersta viner av de främsta årgångarna.

Med denna symboliska episod börjar och slutar Don och Petie Kladstrups bok om de franska vinodlarnas kamp för att överleva och överleva den tyska ockupationsmakten under åren 1940-45. *Wine and war* är en av kärlek till sitt ämne dikterad uppteckning av ögonvittnes-skildringar från människor som praktiskt taget stod med seldonen och sekatorerna i handen när den tyska militären anlände till de heligaste av alla heliga franska helgedomar: les grands crus...

I informella intervjuer stiftar läsaren bekantskap med representativa familjeöden från några av Frankrikes största och mest kända vindistrikter: Champagne, Alsace, Bourgogne, Loire och Bordeaux. Invasionen och rekvistitionen av de franska vingedomarna beskrivs skligt. Många gånger underläter de tillfrågade inte att påpeka att tyskarna, åtminstone inledningsvis, oftast betedde sig förvånansvärt hövligt. I krigets inledningskede förekom det att soldaterna på eget bevåg länsade några vinkällare, men så snart demarkationslinjen mellan det fria och det ockuperade Frankrike var dragen, och marskalk Pétain hade installerats i Vichy, övergick man till att göra affärer. Tilläggas bör att tyska regeringen dessförinnan passat på att rejält skriva ned värdet på den franska valutan.

Övervakning gav fiffel

Snart dök så kallade *Weinführer* upp i Frankrike. Dessa, som var tillsatta av armén, hade till uppgift att övervaka vinhandeln och se till att krigsmakten och de tyska makthavarna fick regelbundna och tillförlitliga vinleveranser. Problemet var bara att dessa *Weinführer* i själva verket var civila affärsmän som före kriget haft egna vinimportfirmor. De var välkända bland de franska vinodlarna, i många fall nära vänner till

Vinet - Frankrikes skatt. Med list lyckades fransmännen under andra världskriget snuva tyskarna på de bästa franska vinerna.

Vin och krig

Wine and war - The battle for France's greatest treasure
Don & Petie Kladstrup
Hodder & Stoughton, 2001

"Somliga forslade ut sina förnämsta årgångsviner och gömde dem i grottor. Andra grävde ned dem i jorden"

dem. En man som vinagent Böhmers var anti-nazist och vägrade att uppträda i uniform. Han insisterade dessutom på att få helt fria händer. Och fick det.

Därmed började det spel med dubbla och tredubbla bottnar som kom att utmärka hela den franska vinproduktionen och handeln under kriget. Så snart det stod klart att den tyska armén skulle ockupera landet, inleddes en febril aktivitet i vinkällare landet runt. Somliga forslade ut sina förnämsta årgångsviner och gömde dem i grottor. Andra grävde ned dem i jorden. Den mest radikala lösningen var att bygga en mur som inneslöt och dölde en del av vinkällaren.

En sådan mur byggdes bland annat framför de allra värdefullaste delarna av vinkällaren till den berömda Parisrestaurangen La tour d'argent, Görings favorittillhåll. Listen avslöjades aldrig. En annan pittoresk detalj, med smak av "Allå, allå, emliga armén", var det äkta persiska mattdam som La tour d'argent lät hämta hem i säcker direkt från en parisisk mattfirma för att ge vissa buteljer sken av att vara särskilt gamla.

Okänt innehåll

Tack vare vinagent Böhmers ingripanden fick Göring hellan vad han trodde i sina franska buteljer hemma på lantensidens Karinhall. Över huvud taget tycks flaskor destinerade för *die Wehrmacht* knappast någon sin innehållt vid etiketten angav.

Motståndsmän i tomma vintunnor, italienska judar i hemliga slottsvåningar och amerikanska flygare gömda i rummet intill tyske kommandantens, är några av bokens många pikanta ingredienser. Vinpatriarkerna skickas i tyska fångläger, de alsasiska vinodlarna tvångsrekryteras till östfronten, många vingårdar ligger för fåfot och skördarna är katastrofala. Men det hela ordnar sig naturligtvis till slut; vi bevitnar de förskingrades återkomst och Dionysi återuppståndelse ur blod, granatsplitter och aska. Samma jord som svalmt många män svarade med att låta 1945 års skörd bli en av seklets främsta.

Medryckande och inlevelsefullt tecknar paret Kladstrup i *Wine and war* konturena av en kulturers och tålmodets kamp tillika slutliga seger över barbariet.

LARS HOLGER HOLM